

(6/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranger, 2'50

LA DISOLUCIÓ

—A veure si me la darán!

—¡Aleluya!... Ja es meva, senyors, ja es meva!

—Jo, francament, no ho crech...

—A mí ningú me 'n ha dit ni una paraula.

—Ell dirà lo que voldrá, pero jo ho dupto que la tingui.

—Jo sí que la tinc!... La disolució de tot lo corcat, de tot lo corromput, de tot lo que impedeix la regeneració d'aquesta terra.

ULLADA POLITICA

TERMINADAS las festas de la boda regia, ha vingut la peste de la crisis. En Moret se'n va anar al Palau real a plantear la qüestió de confiança. Asseguren que va entrarhi cap-ficat y no tenintles totas, pensant ab la bomba de 'n Morral y ab las consequències que podia tenir en la política. Pero asseguren també que va sortirne més content que un gos ab un palpis.

No es mal palpis el que li varen donar. Sense treure's de la boca ell mateix ho deya prou: «Confiança absoluta es incondicional.»

Això vol dir que varen donarli facultats pera cuixir y tallar á la mida del seu gust. ¿Que'l ministeri, tal com el tens constituit, no 't fa prou pessa? Donchs el reformas. ¿Que las Corts, tal com estan formadas, no 't van bé? Donchs te'n fas unes de novas.

Jonica manera de inaugurar el régime de política liberal á la anglesa! Erigint els caprichos de un home versàtil per damunt de la voluntat de un poble, es com s'arriba ab pas segur y sense mals-de-cap al ansiat *self-government!*

**

En Moret va orientarse desseguida. Per quan vinguí'l cas de fer unes Corts novas, necessita tenirlo tot ben preparat, y al efecte res mes necessari de moment que prescindir dels serveys de certs ministres.

En García Prieto, en Romanones y en Santa María siguieren condemnats á mort.

El primer, per son parentiu ab en Montero Ríos y per ser el pare y padri de las Corts actuals no podia continuar en el seu lloc. En Moret li ha donat successor acudint á 'n Celleruelo, un antich possibilista, aficionat á espigolar en els camps granats de la monarquia.

El segon demostrava tot sovint els seus impetus ambiciosos y de mica en mica se'n anava pujant á las barbas del mateix Moret. D. Segimón l' ha substituit ab en Quiroga Ballesteros, qu' es un home de la seva intima confiança. Cada dia prenen café junts y quan vingui l' hora de fer las eleccions, en Moret està segur de que no l' enganyará.

El Sr. Santa María (*ora pro nobis*) era un bon home. Pero l' amo de l' auca necessitava'l seu lloc per' oferirlo á un amich de 'n Canalejas, á veure si així el feya content. L' agraciats es en San Martín, catedràtic de Medicina del Colegi de San Carlos, quals aptituds serán molt utilitzables si s' presenta'l cas de tenise qu' efectuar una operació quirúrgica.

Ab questa reforma ministerial que no vá en lloc, en Moret se considera prou fort pera portar á terme 'ls seus projectes.

Pero la qua es cada dia més dura de pelar. En primer lloc al sol' anunci de que las Corts van á ser disoltes s' ha alborotat de mala manera l' galiner oligárquic. En Montero Ríos, en Vega de Armijo, el mateix Canalejas no volen passar pera que las Corts de un partit, siguin substituidas per unes altres Corts de una fracció, per unes Corts moretistas, com si diguessim de sala y arcoba. En Maura tros foch pels queixals: ha calificat de demencia la projectada disolució, y pera 'l cas de tirarse endavant ha amenassat ab anar-se'n á casa seva. Figrinse quina desgracia per Espanya si l' Amo Toni's retravia...

Tots ells diuhen, y la rahó no 'ls falta: ¿Qué hi ha que dir de unes Corts elaboradas pel partit imprestant, y que fins ara han secundat tots els propòsits dels governs liberals? ¿No varen votar com una remada de bens la reaccionaria Lley de las Jurisdiccions? ¿No están disposats á votar de la mateixa manera tot lo que 'l govern vulgui y necessiti?

Pero en Moret no está per rahons. Las Corts actuals li inspiran una gran desconfiança, y com en aquest país dels vice-versas ja no estém en el cas de que 'ls governs emanin de la confiança de las Corts, sino al contrari's necessita que las Corts siguin fillas de la confiança del Gobern, veus' aquí que per lo que pugui ser ne vol unes de novas, sevas, ben sevas, completament moretistas. Fa com el mano del qüento: no vol els oués ab truya, 'ls vol ferrats.

**

Tres ó quatre ministres l' impulsan á publicar punt en blanch el decret de disolució; pero ell remoleja encare. Sembla que las calorxs d'un anticíp estiu li encomanan una gran peresa. Y als que l' instan á donar el cop, els hi respón: —Paciencia y calma, companys, que hi ha més días que llançanissas.

Aquesta parsimonía ha arribat á fer creure que no disposa del decret de disolució, ó que si li han promés es sols ab certas y determinadas restriccions.

De totes maneres, las eleccions no's poden fer massa depressa. El nou cens no está encare ultimat, y per' assegurar el cop, es necessari pendre totes las precaucions, com pera fer jochs de mans, se fá precis arreglar tots els utensilis.

De totes maneres, lo que haja de ser, será. Y lo que será ho tenim ben vist desd'ara. Ni ab aquestas ni ab las novas Corts, ni ab en Moret, ni sense en Moret, la cosa té remedey. La serie interminable de crisis estérils que venen succeintse á partir del nou reynat son meras manifestacions de una crisis fonda, incurable, permanent: la crisis del régime.

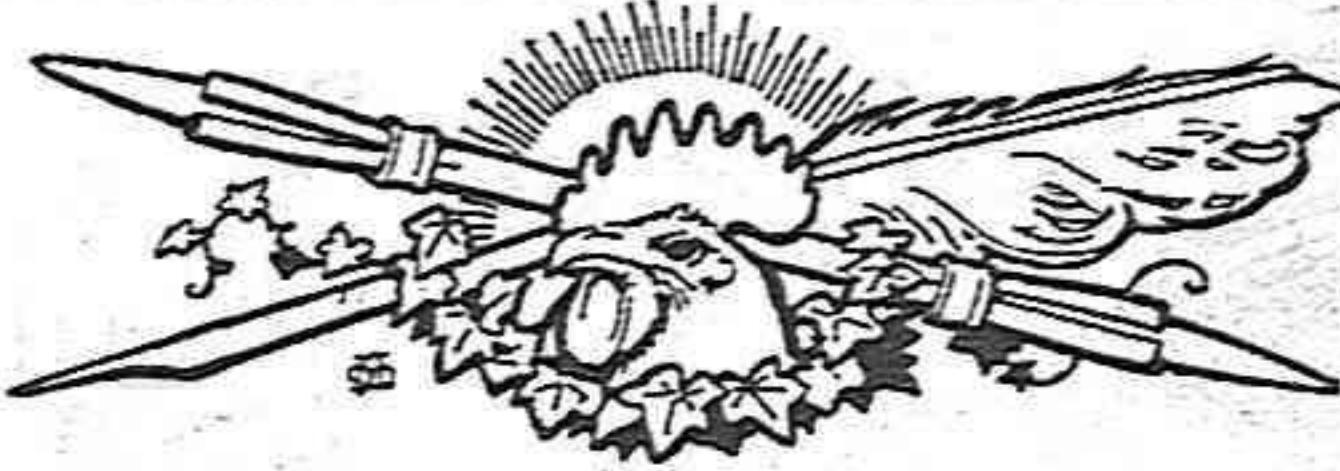
Y aquesta durarà fins y á tant que 'l país en massa, imitant á Catalunya, dugui resoltament:

—Aquí no surten més diputats que 'ls que jo vull que surtin. Aquí no hi ha otra voluntat soberana que la meva.

Aquest es el verdader género anglés.

Pero aquí á Espanya l' haurém de tallar y cusir, segóns els patróns de la moda republicana.

PEP BULLANGA

EFFECTISME

N política 'l género que 's cultiva á Espanya ab preferència es l' effectisme. Pero hi ha que dir la veritat: els mestres en aquest art de la bambolla y l' aparato son els governs monárquics, y son ells perque disponen de un escenari més espayós y de una guarda-ropera més ben proveïda de trastos de totes menas.

Las obras que posan en escena, regularment, son molt dolentes: no tenen cap ni peus; no resisteixen l' análisis; pero ab ellas procuran enlluñhament al poble espectador, y així van tirant, passante l' empresa de 'l una á l' altra oligarquía, com si aquest país de vano sigués la terra més felissa del mon, per ser la més imprevisible y la que viu més resigñada á fruir ab la panxa buida de un art de puras apariencias.

No acabariam mai si havíam de passar en revisar totes las funcions de gran espectacle que s' han donat en aquests últims temps: viatges aparatosos per l' interior y l' exterior, que mirantlos ab una mica d' atenció formavan sempre dolorosos contrastos ab la miseria y l' agotament del pais y la prosperitat y la ventura de las nacions visitades, á pesar de la qual s' ha dit y assegurat en serio que aquests viatges vigorisavan, millor que qualsevol mida de govern, els sentiments monárquics y la personalitat de la nació espanyola.

Aquests viatges, aquestes excursions ràpidas ab estrepit de xaranga y ab pròdigi derrotzament de flors, coloms y lluminarias siguieren el preludi de la gran festa de la boda regia, de la qual se'n fa dependent *nada menos* que una transformació completa de la política, en un sentit francament liberal y democràtic... ¿Y no saben perquè? Senzillament per que la regia novia, avuy reyna d'Espanya, es una princesa anglesa, y es l' Inglaterra el país clàssic de la Llibertat y de la Democracia.

No hi ha que donarhi voltas. Per més que 's digui qu' en bon sistema constitucional el rey reyna y no goberna, els monárquics s' empenyan en demostrarros que las orientacions políticas que haurian d' emanar de la conciencia pública y ferse efectivas per l' exercici de la voluntat nacional, se determinan desde las alturas del soli, y prenen una ó otra direcció, segons sigui 'l país de naturalesa de la regia consort. Aquestes corrents, que serían regressives y clericals si la consort regia procedís, per exemple, del imperi austriach, serán democráticas y progressives procedint la regia consort de la lliure Inglaterra.

La política queda equiparada ab una moda. De la mateixa manera que las damas francesas durant l'imperi napoleònic van posarre mirinyach, tant bon punt se'n va posar l' emperatriz Eugenia, així també, el mer fet de haver nascut á Inglaterra la nostra soberana, veurán com s' imposa en la política espanyola la moda anglesa de las llibertats políticas que constitueixen la tradicional manera de ser de aquella poderosa nació.

Ja venhen els elements revolucionaris si estaven lluny d' oscas quan pretendien conquerir las públicas llibertats á forsa de sacrificis y sense reparar ab els medis. ¡Cá, si 'ls nostres pares y 'ls nostres avis que per assegurar las conquistas liberals siguieren tan pròdichs en abocar la sanch de las sevas venas en els camps de batalla y fine en el patíbul, foren una colla de insensats y papa-natas! ¡Qui 'ls feya sacrificar tenint tant á la mà conseguir el seu *desideratum*? Ab sois haver donat entenent al rey Fernando VII de que s' hagués casat ab una anglesa, ó haver induhit, alguns anys després, á D.ª Isabel II, á contreure matrimoni ab un anglés, haurian sortit de pena y Espanya hauria sigut completament felissa.

Mes ells no eran prou espavilats, pera trobar una solució tan fácil. Aquesta estava reservada als homes de principis del segle XX.

Si bé una certa extranyesa interior, produïda per aquest singular aconteixement y las consecuències trascendentals que d' ell volen derivarne, 'ns obliga á preguntarnos: —Es cert qu' Espanya ha entrat ja en la primera dècada de vigèssima centuria?

Per lo que á mí toca'n tinch els meus duptes.

**

—Donchs, fa mal en dubtar! —me dirá algú. Cregui que ara, després del regi casament, se'n efectuará un altre, y aquest ja 'l pot donar per fet: el casament del trono ab la llibertat. Mirí sino lo que ha succehit ab la bomba d'en Morral. En qualsevol altra ocasió aquest atentat salvatge hauria produït, de primer antví, un canvi en l' orientació política, potser una situació ènergicament repressiva, una situació de forsa. Y vegi com no ha succehit res de això. El rey mateix ho ha dit: —Per una bomba no s' ha de variar la política del país. —Y ha confirmat la seva omnímoda confiança á 'n Moret, pera que pugui arribar sense destors á la realisació del seu programa democràtic.

En efecte, això es molt esperansador, sobre tot tenint en compte que D. Segimón es, per aquests cassos, l' home de las supremas energías. ¡Qué lluny arribaréndu conduint ell la locomotora, ab tal que no trobi curvas en la via, com aquella que va portar el moment de la aprobació de la Lley de jurisdiccions!

De moment, per inspiraros confiança de que s' atendrá en tot y per tot al sistema anglés, ja diu que las Corts actuals no li fan pessa, á pesar de haver sigut elegidas pels seus companys de partit. Ne vol unes de novas, ben sevas, incondicionalment sevas, que á tot lo que 'ls hi proposi li diguin amen; pero que li diguin de cor, y no per compromís y remolejant, com ho feyan les actuals, destinadas á una prematura disolució.

Y aquest es, per si no ho sabien, el sistema anglés en tota la seva pureza. A Inglaterra, encare que's digni lo contrari, son sempre 'ls ministres els que fan el Parlament, y no es mai el Parlament el que fa els ministres. Lo que ha ocorregut en las últimas eleccions, en las quals el partit conservador signé ignominiosament derrotat, donantse'l cas de que un bon número d'ex-ministres se quedessin sense acta, no es més que una extravagancia, una genialitat anglesa. Aquests ex-ministres se varen deixar derrotar per capricho. Com el jesuita del qüento, si's van penjar es sols perque 'ls convenia.

No obrarà així el nostre Moret, que té, desd' avuy al seu càrrec el cumpliment de una suprema missió providencial. Ell agafarà ab mà ferma el manubri de la gran màquina embotelladora de conills de guix, y allí veurán com van rajant, sense ni menos escrostons. Tants ne necessito, tants ne faig, y en paus ab l' amo.

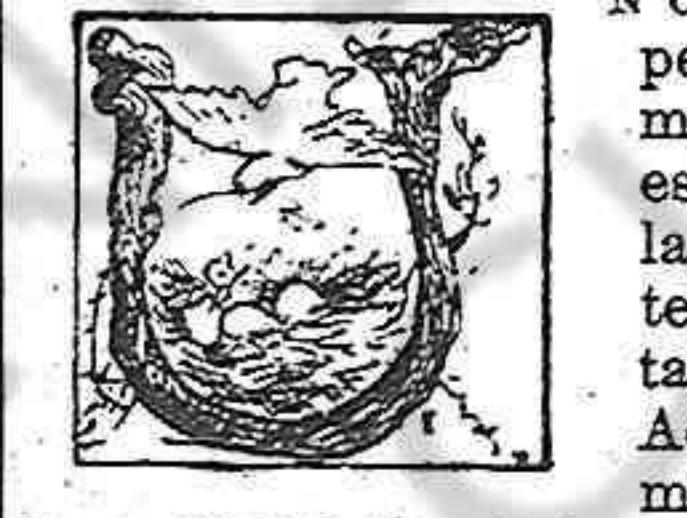
Y quan els tingui arrenglerats en els prestatges del parlament, ab el cap bambolejant, y sempre á punt de dir que sí, ja veurán vostés si'n faré de feyna en el sentit de democratizar á la monarquia espanyola, un home com ell, que no retrocedeix mai davant de cap obstacle. Aquesta vegada podrem ben dir que va de veras. La llibertat constitucional d'Espanya queda plenament assegurada. Y tant enlla ha vén de arribar per aquest camí, que 's escediran als mateixos inglesos, y ja no seré nosaltres els que anem á copiarlos sino ells els que vindrán á Espanya a prendre nota dels nostres immensos progresos, pera plantejarlos punt en blanch en el seu país.

Lo primer que procuraran obteren, sens dupte, serà el modelo de la máquina embotelladora dels consabuts conills, que representa un grandíssim adelanto, tant que sense ella, lo que 'ls inglesos ne diuen el *self government* es una farsa.

P. K.

Quan els reys s' acostuman á no reconéixer més lley que la seva absoluta voluntat y no tractan de posar fré á las seves passions, ells ho poden tot; mes á forsa de poderíu, arruinan el fonament del seu poder. —Fenelón.

Els busca-rahons

N dels grans efectes produïts pel generós y patriòtic moviment de Solidaritat catalana, es, sens disputa y á tots llunys, la pacificació dels espirits, determinada per un reflexi estat de mutua tolerància. Aquesta sigué la nota predominat en la grandiosa manifestació del dia 20 de maig,

Partits y fraccions de las tendencias més oposadas, homes qu' en las lluitas políticas s' havien combatut ab sanya y encarnissament, aparesqueren intimament agermanats, sentint, en lo més fondo de la seva conciencia, la forsa immensa que adquiríen un poble, al trobarse atret per un ideal superior.

De las nostras bregas obstinades, de aquells capirells que no paravan may, de aquell combat frenètic de improperis y difamacions qu' qui se'n aprofita més que l' enemic com? Per això, sens dupte, s' atrevíà tot, veient ab gust com en las fogueras de una passió insana se consumia miserabilment el temut esforç de un poble viril y capás de les més grans iniciatives.

Mentre els catalans se barallin —se deya l' enemic —res tinch que temer. Tranquilament podré continar fent de les meves.

Ara ja no podrá dirlo.

Precisament el fet de haverse obtingut la desitjada pau y de haverse lograt aquest gran progrés espontàneament y sense abdicacions ni humiliacions per part de ningú, es lo que més ompla de satisfacció y orgull als elements que componen la Solidaritat catalana. Ens hi trobem bé respectuosos y consideratius, més forts que mai en las nostres opinions, y més segurs que mai de que s' imposaran per obra de la convicció aquelles que millor responguen al estat d' ànim del nostre poble. Ab amenaçassas y à cops de puny de segur que no hauríam republicanat á Catalunya. En canvi, procedint ab cordura y ab respecte, condicions que no estan renyidas ab els radicalismes més extrems, farem el nostre camí, segurs de que dintre de poch, la causa catalana y la causa de la República acabaran per confondre's en una sola acció.

**

Cal que 's fixin en la serenitat y en l' esperit reflexiu del poble català aquells que 's proposin encendre de nou l' intestina discordia. Tot lo que intentin en aquest sentit resultarà inútil. Diu un vell adag que quan un no vol, dos no's barallan, y 'l poble avuy no està per renovar els vergonyosos díes de las passades batussas.

En vā acudirán als elements populars creyentlos fàcilment propensos al passiónam. Els elements populars de Catalunya, si no una perfeccionada cultura, gràcies al abandono en que ha tingut la seva ilustració el present estat de cosas, posseixen en canvi un instint molt viu y despert, y no's deixaran enganyar tan fàcilment. Els elements populars saben distingir, y las més de las vegades acertan en las seves fundades suspicacions.

Dende 'l moment que s' ha fet la convicció íntima en la conciencia de tota els catalans sense distinció de classes, que no hi ha avuy més enemic á qui combatre que las oligarquias y 'l caciquisme, serà inútil tot lo que s' intenti pera enterbolar aquesta franca y clara convicció. Als que s' ho proposin las masses populars els hi giraran l' espalda ab desdeny, barbotejant entre dents:

—Arri allà... Agent del govern!

Tindrán ó no tindrán rahó al formular un càrrec tan grave; pero es impossible negar que lo mateix se pot secundar el maquiavelisme gubernatiu deliberadament y de acort ab els que manan, que in-

conscient i sense proposar-ho; pero en l' un y en l' altre cas l' efecte es el mateix.

De manera que ja saben lo que 'ls hi va als que pera combatre aquest moviment sá, generós, alentat de tot un poble, amant com el que més, de la cultura, se proposin sembrar novament gatosas y argelagases en aqueix camp hermós de la Solidaritat catalana, al qual tots, ab el mateix dalé y ab igual entusiasme hem purgat de las malas herbas de la discordia. El poble 'ls desprecia.

Bé podrà donar-se 'ls cas de que 's trobin en la situació dels gossos lladrant á la lluna, que segueix serena 'l seu camí pels espais siderals, sense fer cas dels seus lladruchs.

O bé imitarán al borratxo, á qui tothom deixava sol y que no trobant ab qui renyir tirava ganivetadas á l' ayre.

O bé finalment anirán per la soletat llançant insultes i improperis, sense trobar un mal eco, un mal tonaven que serveix per excitarlos.

De aquest afany de brega y de xivarri bé se'n cansaran al últim, si tothom se 'ls mira, com tothom sens dupte se 'ls mirarà ab la més complerta indiferència. Y allí ells, si troben gust á passar per ximples.

El poble està ben decidit.

republicana de les restants províncies de Catalunya. A les Balears y á Valencia se condensan també fortes corrents solidàries. Alguns meetings celebrats al efecte han desencadenat en l'ànima de aquells pobles poderosos corrents que s'armonisan ab la vigorosa acció de Catalunya.

Ara en Moret ja pot disoldre las Corts. Ens veurém las caras, Sr. Moret...

Y ns las veurém per ensenyarli com se fan las eleccions en els pobles gelos dels seus drets y que tenen conciencia plena de la seva forsa y de la seva dignitat.

Un periòdic ha publicat una candidatura pera tota la província de Barcelona, atribuïntla á la Solidaritat catalana.

Nosaltres sabém que fins ara la Junta de Solidaritat no ha tingut per què ocuparse poch ni molt en aquesta classe de assumptos.

Els quals no s'han de determinar per medi de conciliàbuls, sino baix l'influència incontrastable del esperit públic.

Una observació molt justa, registrada en *El Poble Català*, á propósito del *Te Deum* (bastant magre per cert) cantat á la catedral en acció de gràcias per haver sortit illeses las reals persones:

«No hauria sigut més evangèlich cantar absoltas pels morts que donar gràcias pels vius?»

Més evangèlich, sí; pero una mica menos eclesiàstic.

Perque l's morts, pobrets, no donan res, ni las gràcias.

Y en canbi els vius poden firmar decrets concedint canongías y bisbats.

Ja va dirho en Moret, l'endemà mateix del atentat:

—La bomba ha causat varias víctimas en el ministeri: el governador està de cos present, y el ministre de la Gobernació gravement ferit.

En un principi en Romanes fins se'n va riure de aquesta frase; pero ha vingut la crisi, y un dels primers sacrificats ha sigut ell.

Pero això no ha succehit sense que ell y en Moret se piqüessin les crestas. Com á republicans, crequin que ns esponjan molt aquestes mostres de la bona armonia que reyna en el camp monàrquich.

La ciutat de Figueras continua protestant enèrgicament contra la desatentada idea de trasladar á n'el castell de Sant Fernando els penats de Ceuta y de Melilla.

Un presidi ab la frontera á la vista, ¿quinas condiciones pot oferir?

Apart de això la honrada ciutat ampurdanesa tem y ab rahó que s'estableixin allí certs elements poch simpàtics dels que solet estar en relacions ab els penats, ademés del perill de que alguns de aquests, al cumplir la pena, s'instalin en la ciutat.

Segons relata un periòdic, per tot l'Ampurdá s'ha fet popular la frase següent:

—Si trasladan Ceuta á Figueras podrém afirmar que Dumas tenia rahó quan va dir que «l'Africa comensa als Pirineus.»

Senyor Moret, pénssis'shi bé: ningú té dret á molestar á un poble.

Y fins si fila una mica prim, veurà que se li pot aplicar la Lley de Jurisdiccions, porque ¿qn' es sinó una grave ofensa á la Patria y al exèrcit tancar dentro de un presidi la càmara mortuoria del general Alvarez de Castro, heroe de la Independència?

Caballers, ja está arreglat; la binova ha reventat.

Es intútil dir quant varen ser aplaudits els mentats oradors per la immensa concurrencia que omplia el solar anant va tenir lloc la festa.

Actes com el present tindran que ser freqüents, no solsament perquè honran á un poble, sino pels innumerables fructs que d'ells se'n treuen.

ARTÈS, 10 de juny

El nostre escarabat, mossén Guindilla, mestre en l'art de fer bolas y fiscars com la pudor per tot allí ahont no'l demanan, ab la vinguda del bisbe ha rebut un pebrot de aquells que si no tinguis el pahidó á prova de bomba, ni escabills se poden pahir.

Bé'n va fer de muecas y cap-y-quás per enganyarlo, però el pastor vigatá, que de sobras coneix al mal rabadá, se l'escoltava com aquell qui sent ploure, y tan es aixís, que al oferir-se l'Orfeó á donarli una serenata, l'acceptà ab molt gust y tanque que mossén Guindilla, acerriu enemic, n'hi havia contat mil pestes, no quedant endarrera al dirlí qu'era una societat composta d'heretjes y republicanots. Mentreys el bisbe al costat del president fent coro ab el públic aplaudida á més no poguer, mossén Guindilla, mitj amagat en un recó, picava de peus de rabi, saltant com si ballés peteneras, lo qual vist per algúns dels espectadors, li cridaren: *que baile, que baile el orangután!*

Al final de la serenata el mitrat cridà al mestre de música regalant un bitllot del Banc, alentantlo per seguir la campanya empresa y se suscrigué com a soci protector.

Molt agràfim al Sr. Bisbe de Vich aquest rasgo de conciencia, pero més li agràfim que ns tregués mossén Guindilla y l'envies á l'Africa, qu' es ahont li per-toca estar, donats els seus instints.

SAMPEDOR, 11 de juny

En aquesta vila disfrutem de uns concejals republicans que se'n pot calificar de clericals, principalment el senyor Sala y Ferrer.

Per la festa major el nostre convertidor d'ànimes arrepentides va enviar á buscarlo per el delegat Ximenes, invitantlo á assistir á la professió, y ell sense cap reparo y olvidant les doctrinas que fins ara havia predicat, va concorrerhi, al costat de aquell ab qu' tantas lluytas havia tingut. El mateix dia va quedar invitat pera assistir á la peregrinació del dia 20, que varen fer tots els circundans manresans junt amb alguns hipòcrites sampedorenchs, y el nostre gran repùblic també hi va prendre part, anant á la secció de les donas ó siga al últim, com una segona Magdalena arrepentida.

CARMÉ, 3 de juny

Segons notícies, son moltes las queixas dels veïns respecte al comportament del mestre y de la mestra. Aquesta ensenyà molt, però res de profit: cants místics, oracions y romans; aquell tres quartos del mateix vingan pare nostres y poca gramàtica.

Mentrestant la quixxala's va fer gran y... no s'apren si no de ser carn de canó y víctima dels explotadors.

VILASSAR DE DALT, 10 de juny

En el cinematògraf del Centre Catòlic d'aquest poble, dias enrera hi feyan unes pel·lícules molt catòlicas. Y veient que no hi anava ningú, ars, han canviat de mostra; aixís com gastaven pel·lícules religioses, ara les gastan d'aquelles més engresadoras. Fins hi fan sortir ballarines, d'aquelles tan lleugeres de roba.

Aixís, sisx, moralistes de conveniència. Aquest es el modo d'omplir el local y de fer diners.

¡Y vinga broma!

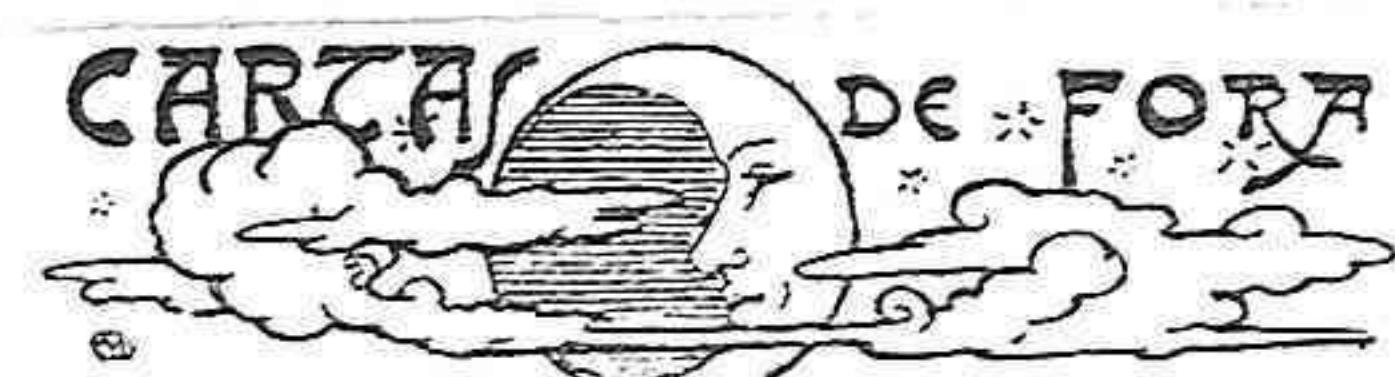
Ja está resolta la crisi! En Moret, el vell *borbón*, s'encarrega del tinglado... Caballers, vajin entrant!

Entrin y seguin depressa que comenza la funció; la gresca que aquí va é armarse va á ser de les de misto.

Creuhens potser que don Segis vé al sarau escorregut, sense rumbo, sense guia, sense idees, tot aiixí?

S'equivocan. El gran home, previsor hasta l'excés, té un programa nou de trinca, iquin programa, caballes!

Sense por d'equivocarme, m'atrevello á assegurar que tan bon punt se'n enteri, tot el poble farà! Ah!

CALAF, 10 de juny
Lo de la Solidaritat catalana està fent miracles per tot arreu.

Fins mossén Bertrán, que may s' havia cuidat de res més que de despachar bitllets pera l'teatre de la glòria, ars, ab motiu del esmentat aconteixement, el bon home s'ha escaufat de sanchs, y heus' aquí que ja l' tenim dispositat á botar més que cap pilota de goma contra l' caci-quisme. Animo, mossén Bertrán, ánimo.

Ja cal que comensi d' agafar la Caldereta y l'salpasser, qu' es necessari fer molts, pero molts asperges pera treure tots els mals esperits de la política.

LLORET DE MAR, 7 de juny

Acaba de celebrarse en aquesta vila un meeting de propaganda republicana societaria y lliurepensadora, en el qual hi varen prendre part la incansable lluitadora del laicisme, doanya Angeles López de Ayala, y l'Sr. Puig de Asper.

¡Al últim!

T' he enviat á buscar.

Aixís m' ho han dit. Y això demostra lo que 'ls temps varián. Avans no m' haurien enviat á buscar; m' haurien matat compareixé al davant vostre.

Sí; varián molt els temps. Y potser convindrà que no variessin tant.

Es qüestió d' apreciació, zar. A nosaltres no 'ns espantan las mudansas. Al contrari, encare esperém que 'n vinguin més.

¿Qué penseu fer?

—Realism integral la missió que l' Assamblea s' ha trassat.

—¿Y aquesta missió, es...

—Posar al poble en possessió dels seus drets.

—Parlemne d' això; pero parlemne ab calma y sense apassionament. ¡Els drets del poble!... ¿Y 'ls meus, que no significan res per tí?

—Els vostres... No 'ls coneix. ¿Quins son els drets vostres?

—Sóch el zar, l'emperador, l' amo de tota la Russia.

—Amo... emperador, zar... ¡Paraulas, paraules buydas, d'un valor purament convencional!

—Cóm! T' atrevirás á desconeixre la meva calitat de jefe, de senyor vostre?..

—Se'm figura, Nicolau, qu'estém perdent el temps discutint sobre una base falsa. L' aranya es l' aranya y la mosca es la mosca, y aquella's menjava á n'aquesta y això semblava lo més natural del món. Pero un dia la mosca s'avingué ab altres moscas y quan l' aranya s'hi acostà per menjársela, ella y las altres li digueren que allò sí s'ha acabat y que no estaven disposades á ser més víctimas de la seva gula. A pesar de lo qual, ja ho veyeu, l' aranya continua dihentse aranya, pero de moscas... ja no 'n menjà.

—Oh! La comparació no es prou exacta. No això com això l' aranya-zar acceptarà las imposicions de la mosca-Assamblea. Recorda qu' encare tinch la forsa.

—Us ho penseu...

—¡Y ara! ¿Jo no la tinch?

—No. ¿Hauríau permés, si la tinguessiu, reunir aquesta Assamblea que tan mals ratos us dona? ¿Hauríau volgut rebre els mensatges que us hem enviat, las peticions que us hem fet?

—La reunió de l' Assamblea significa una concessió del meu esperit magnànim.

—Concessió otorgada per forsa no es tal concessió; es simplement una derrota. Heu autorisat l' Assamblea, perque no heu pogut evitarla; digueno clar.

—¿Y si fos això?

—Demostra que la forsa de que alardejeu es purament imaginaria y que de la mateixa manera que avuy que 'na hi hem empennat hem obtingut l' Assamblea, demà que volguém alcancar un'altra cosa la obtindrém igualment. En aquestes maters tot es comensar, emperador. Ha desaparecut l' encant del vostre prestigi y es impossible que l' torneu á recobrar may más.

—¿Qué hauria de fer jo pera resoldre aquest conflicte?

—Oh!...

—No sabs cap remey?

—Prou que l'sé, pero no sou capás d' acceptarlo.

—Per qué no? Dígal.

—Al punt á que han arribat las cosas, lo millor que podriau fer es abandonar la corona.

—Just! Y regalaràs á l' Assamblea.

—No serà regalo, zar: seria justa restituició. El verdader amo, el senyor de Russia, es aquesta Assamblea, fidel representació de tots els fills del país.

—¿Quins teorías! ¿Ahont ho has après això?

—Era un llibre que vos no 'l sabeu llegir: un llibre que 't títula *El dret del poble*.

—¿Y aquest llibre, diu...

—Una pila de coses. Diu, en primer lloch, que la soberania verdadera es la soberania popular.

—¡Guapo!

—Diu també que las terras, avuy en poder vostre y de quatre potentats, deuen ser repartidas entre 'ls que las cultiven.

—Molt bé!

—Diu, ademés, que las lleys que han de servir pel poble, el poble se las ha de fer y, en son nom, l' Assamblea per ell elegida.

—Somnis, somnis, res més que somnis!

—Somnis que 's convertiran en realitats, senyor.

—Vols dir, donchs, que l' Assamblea 's proposa seriament cumplir el programa que acabas de tras-sar-me?

—Sense que hi falti una lletra.

—Ho veurém! Lluytaré, m' defensaré, faré us d' aquesta forsa qual existència tú negas.

—Pitjar per vos y pitjar per tots. ¿Es aquesta la vostra última paraula?

—La darrera.

—Està bé. ¿Coneixeu el *Pan y toros*?

—No.

—Es llàstima! Si 'l conegeuvi sabréu una cosa que aquí ve al pel.

—Qu' és?

—Allò que diu: *Puede el baile continuar.*

FANTÀSTICH

Serfan imprudents y fins culpables els que incitassin á la classe obrera á lograr la seva emancipació per medis brutals, empleant la destrucció.—Joan Jaurés.

REPICHS

x dels últims actes d'en Romanones enclou un esperit tan liberal que faria caure d' espaldas al general Riego, si el general Riego encare si-gués viu.

Se tracta de una resolució del governador de León, dis- posant qu'en lo successori nin- gú pugui esser enterrat civilment sense permis ecle- siàstich del rector ó del bisbe.

Algú va protestar contra una disposició tan mons-

truosa, que deixa al arbitre de la Iglesia el destí pòstum no sols ja dels creyents, sinó també dels increduls.

Y en Romanones, cridat a decidir, va donar la ràhola al governador y al clero.

Perque lo que diria ell: «som ó no som lliberals... á la anglesa?»

Aquesta resolució la va pendre en vigilias de la seva defunció ministerial.

Sens dupte, sentint arribar la fi dels seus dies, devia volgut ferse objecte de una distinció especial. Y se l'ha guanyada.

Celdrà que tot el clero d'Espanya, si no vol passar plassa de ingratis, li canti unes absoltas de gorra.

El de Bivona ha deixat per fi la seva insula barcelonina. Plé de infusions aristocràtiques va venir á Barcelona y se'n ha tornat pansit, sense haver pogut trobar la embocadura de aquesta terra essencialment demòcrata.

Tenía l'encàrrec de acabar ab l'esperit republicà y ab l'esperit autonomista, y durant el seu mandato s'ha constituit la Solidaritat catalana, bloc formidable, que 'ls governs oligàrquics trobarán, per molt temps, atravessat en el seu camí.

¡Y que vagin venint governadors d'empenta!

Ara's parla d'en Capriles, com á designat per substituirlo.

Un lleó que va haver de sortir de Valencia pitant... ó millor dit pitat.

Per lo tant:

«Digueuli que vingui que aquí l'esperem.»

El Papa està malalt, y malalt de malaltia eclesiàstica: de gota.

Vostés preguntarán sens dupte: —Y per què es eclesiàstica aquesta malaltia?

Y jo 'ls respondré: —Per allò que diu el refrà: «Moltas gotas fan un cirí.»

Lo més curiós es que á pesar de sentirse tan molest, s'obstina en no prendre cap de les medicinas que 'ls metjes li prescriuen. Per aquest costat es ell qui té la culpa de no curarse.

Pero 'ls metjes, ademés, li aconsellen que surti del Vaticà y vagi á esbargir-se. Aixó ja li agrada una mica més que les potingas; pero surt el Sacerdoti Colegi y s'hi oposa terminantament. De manera que, ab tot y la seva ponderada infalibilitat, fins tractantse de la salut pot més el Sacerdoti Colegi qu'ell.

¡Qué s'hi fará! Lo que dirán els cardenals: —Els Papas passan, y els dineróns de Sant Pere, restan.

Ja ha sigut entregat als monarcas l'album dels alcaldes d'Espanya.

En el preàmbul que precedeix á las firmas s'invoa el recort del Alcalde de Zalamea y del Alcalde de Móstoles, els quals, en veritat, se varen fer cébres, sense necessitat de afuixar 25 pessetas, com cada un dels alcaldes firmants del album.

Al posar la firma en aquestes condicions s'han fet dignes de un altre alcalde tan popular quan me nos com el de Móstoles y el de Zalamea.

Del alcalde Borrego.

El Correo, qu'és un periódich lliberal monárquic que punts y ribets de independent, s'occupa de l'última crisi y diu:

«Ha comensat la comedia, y á jutjar per las primeras escenes, prompte entrarem de plé á plé en el sainete, que qui sab si arribarà á ser com aquell famós sainete que feya plorar, ó com aquell drama que feya riure.»

Siga com l'un, siga com l'altre, estém ben segurs de que al cap de vall obviindrà més xiulets que aplausos.

Moltas bocadas se fan aquests días de que s'inaugurarà una nova era política de llibertat á la anglesa. Jo, á parlar francament, ho crech tal com ho diuen.

Pero ab la circumstancia especial de que 'ls espanyols pagans farén el paper de inglesos.

Lo qual vol dir que la llibertat que 'ns prometen, ens la quedarán á deure.

A la Porta del Sol, de Madrid, detenen á un home de mala catadura.

El pùblic que, desde la bomba d'en Morral, està molt escamat, comensa á arremolinarse mostrant en contra del pres intencions no gayre pacíficas.

Pero el pres, alsant els brassos, exclama ab veu desesperada:

—Senyores, que no soy anarquista: un servidor es ladrón.

Podrà haver afegit:

—Ladrón, para servir á ustedes...

Acostumats á pesar y medir y á buscar el preu exacte de totes las coses, siguin ó no siguin de colors, estan alguns dels que mes van contribuir al homenatje regi.

A un d'ells li varen preguntar:

—I' acullida que 'ns han fet, val verdaderament els 25 mil duros que 'us va costar el regal?

L'interpelat, sense pararse á meditarlo, va respondre:

—Cà! Ni 'ls mils.

Un altre deya:

—Si ho arribé á presumir, els 25 mil naps del regal els portem de dret á la suscripció de Solidaritat catalana.

A lo qual li va observar un solidari:

—Amigo, qui s'aparta del bon camí s' exposa á reliscar y caure.

A la Piazza de la Universitat de Barcelona hi havia un centro de Juventut monàrquica, que sigue tancat y disolt per ordre gubernativa.

—No saben per qué? Senzillament, perque allí la ruleta no parava un sol instant, y las cartas tot lo dia, al igual que la cabra del adagi, tiraban al monte.

Es una viva llàstima que uns joves dels qui tant se podia prometre la causa de la monarquia, á lo millor s'hajan vist interromputs en sas dinàsticas efusions.

—Qué se'n treu de tenir tant amor als reys de cartas?

Llegeix:

—Mr. Dieu (en català Deu) ex-diputat francés del departament de la Somme, acaba de morir, havent sigut enterrat civilment conforme á la seva voluntat testamentaria.

Ja veuenet á quin punt han arribat á França las ideas lluirencadoras, que fins Deu disposa que no vajen capellans al seu enterrat.

Tenien un ministre que s'deya Santa Maria, y ara 'n tenim un altre que s'anomena San Martín.

La Santa ha sigut substituïda per un Sant.

Aixó, á primera vista, sembla més mascle. Pero no hi ha que refiarse'n: ni aquella va fer miracles, ni aquest ne farà tampoch.

El poble espanyol pot ben afirmar que ni Santa María ni San Martín son sants de la seva devoció.

Segons sembla, els senyors que componen el Comitè de Defensa Social s'ocupen actualment de la projectada y futura Exposició universal de Barcelona.

—Qui sab! Potser se proposan donarli importància, estableixint una secció que no s'ha vist mai en cap Exposició del món. Aquesta secció podrà comprendre una paròdia del Sant Ofici, tal com ells el practican en sa calitat de aficionats.

Verdaderament, cas de ferse l'Exposició, aquest sol espectacle farà venir á Barcelona un sens fi de forasters.

Deya fent tertulia á nit
un general de 'ls mes braus:
—Jo si he arribat á tants graus,
ho dech al molt esperit.

Estava malalt en Sala
y el quart hont tenia 'l llit,
li veníen fit á fit
de la porta de la escala.
Y anantli ja 'l mal de baixa
deya ab sorra l' altre dia:
—!Vetaqui que si 'm moria
veuria entrarme la caixa!

Per descuit de la criada
hi hagué una explosió de gas,

Pel pedregal

Y ell, tossut que tossut, á dalt del burro, iab un camí tan perillós...

LA CARICATURA AL EXTRANGER

El poble rus espera...

Espera que la nova llum li vingui de la Duma.

(De L'Asino)

ANAGRAMA

BADANT

El noy del total Marsal
jugant ab el nen Eudalt
ab una tot va total
y's va fe un nyanyo.

ALI-FOIX, el Vell

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6.—Part del món.
5 4 3 3 4.—Objecte per ví.
1 2 3 6.—Planta.
5 6 2.—Nom de home.
5 6.—Aliment principal.
1.—Vocal.

—La «Lley d'Ensanxes.»

JULIÀ CARCASSÓ

XARADAS

I
Una vocal es primera;
la segona, consonant,
sens dupte, veurás que 't dona
y un animal el total.

II
Prima-doblada, una fruyta;
la segona, es aliment;
nom d' home, Duas-primeras
y per beure, 'l tot, serveix.

III
Primera doble, es á Roma;
tractament, segona-inversa
que á Inglaterra es abhort s'usa
y el Total, ciutat francesa.

IV
Una consonant, primera;
aliment hi ha en la segona;
y el total, si se ho combinas,
un sbrich veurás que 't dona.

V
Altre cop consonant, prima;
dos, nota musical dona,
tersa, en el gènero neutre
y el total, es un nom d' home.

CARLES DE LAVIOLA

TARGETA

J. MORÉT DE GRACIA
ALBIN, 3.
ESPOLLA.

Formar ab aquestes lletras els noms de tres carrers de Barcelona.

EMILI FORGAS

Caballers: Lleüg Plumall, Benjamí Canals, Nen Petit, Montanyeta, Miquel Planas, y S. del Castillo: Pega sobre desgracia.

Caballers: Jo y en Rafel, Pau de las Calsas Curtas, El Comte de la Vérola, y Noy Pepet: Regular.

Caballer: Gonella poètic: No li assegurém.—Xuta de la Rectoria: No va, ni á tiros... y siixó que se 'l merix.—La noya Agnasseta: Senyora meva, per l'amor de Déu, llegeixi avans d'escriure!—Joan Foraster Pomés: Acceptada la dimisió... Sentím la funesta resolució.—E. P.: Farém els possibles... pero no se'n refí massa.—L'Hereu d'Horta: Es tan serio siixó! Va molt bé, pero no es pel caràcter ni per les idees del periódich.—Un Puertorriqueno: Gracias. Entra en cartera.—A. M.: La forma es detestable. El fondo... es molt fondo.—Juan A.: La poesía es llarga, molt llarga; menos mal que en canvis es dolenta, molt dolenta.—Saldoni Ximus, No 'ns satisfa del tot.

Imprenta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8

Tinta Ch Lorilleux y C°